

Concursul național pentru elevii din mediul rural
„Universul cunoașterii prin lectură” - Etapa județeană, 25.04.2026
Clasa a VIII-a

Timpul de lucru: 2 ore.

Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.

Partea I

(20 de puncte)

Citește cu atenție textul următor, apoi scrie răspunsul la fiecare dintre cerințele date:

Domnișoara Murdstone nu suporta să mă vadă stând degeaba și, dacă lăsam să se vadă că nu am nicio ocupație, îi spunea mamei:

– Clara, dragă, nimic nu-i mai de folos decât munca, dă-i băiatului tău ceva de făcut!

Prin urmare, mă trezeam înhămat fără întârziere la o nouă treabă. Cât despre vreo pauză de joacă împreună cu ceilalți copii de vârsta mea, rar vedeam așa ceva, fiindcă mohorâtul set de principii morale ale celor doi Murdstone categorisea copiii de afară drept un cuib de mici vipere și susțineau că se molipsesc în rele unul de la altul.

Consecința firească a acestui regim, care cred că a durat vreo șase luni, a fost că am devenit morocănos, obtuz și încăpățânat. La aceasta a contribuit și faptul că mă simțeam în fiecare zi mai izolat și mai înstrăinat de mama. Cred că m-aș fi prostit de-a binelea dacă n-ar fi existat ceva care să mă împiedice să mă întunec la minte.

Tatăl meu lăsase, într-o odăiță de la etaj, la care aveam și eu acces, o colecție mică de cărți, pentru care nimeni din casă nu arăta vreun interes. Din acea binecuvântată odăiță au venit, cu mare alai, ca să-mi țină companie, Roderick Random, Tom Jones, Don Quijote și Robinson Crusoe. Ei mi-au păstrat vii imaginația și speranța în ceva mai presus de locul și de momentul prezent – ei și eroii din „O mie și una de nopți” și din „Povestirile Djinnilor”. (...) Acum mi se pare uimitor cum am găsit timp să citesc toate acele cărți, în mijlocul mulțimii mele de teme dintre cele mai grele, la care trebuia să mă gândesc și să mă chinui îndelung. Mi se pare ciudat că am putut să-mi găsesc o consolare pentru micile mele neazuri (dar pe care atunci le socoteam mari), luând rolul personajelor mele favorite din acele cărți și distribuindu-i pe domnul și domnișoara Murdstone în rolurile personajelor rele – pe care tot eu le jucam. (...) Am citit cu mare plăcere și lăcomie cele vreo câteva volume de călătorii și expediții pe care le-am găsit pe rafturi și, zile de-a rândul, îmi amintesc că am tot umblat prin odăile în care aveam voie să intru în casă, înarmat cu mânerul unui șan* vechi de cizme – întruchiparea fără cusur a Căpitanului Nu-știu-cum din Marina Regală Britanică, în primejdie de a fi prins de sălbatici și hotărât să-și vândă pielea foarte scump.*

Aceasta era singura și statornica mea mângâiere. Când mă gândesc la aceasta, îmi revine întotdeauna în minte imaginea unei seri de vară, când băieții erau la joacă în cimitir, iar eu ședeam pe marginea patului, citind de parcă viața mea ar fi depins de asta. Fiecare hambar din vecini, fiecare piatră din biserică și fiecare metru pătrat din cimitir erau asociați, în mintea mea, cu o localitate faimoasă din aceste cărți.

Cititorul înțelege, așadar, la fel de bine ca mine, cam cum anume eram eu atunci când am ajuns la acel punct al poveștii copilăriei mele.

Charles Dickens, David Copperfield

* *consolare* = alinare, mângâiere, liniștire.

* *șan* = calapod care se introduce în încălțăminte pentru a o ține întinsă.

1. Identifică, în enunțul următor, un cuvânt folosit cu sens figurat și apoi alcătuieste un enunț cu sensul lui propriu: *Consecința firească a acestui regim, care cred că a durat vreo șase luni, a fost că am devenit morocănos, obtuz și încăpățânat.* **4 puncte**
2. Transcrie, din enunțul dat, un predicat verbal și unul nominal: *Consecința firească a acestui regim, care cred că a durat vreo șase luni, a fost că am devenit morocănos, obtuz și încăpățânat.* **4 puncte**
3. Scrie, pe foaia de concurs, secvențele următoare în ordinea apariției lor în fragmentul dat: **4 puncte**
 - a) *Am citit cu mare plăcere și lăcomie cele vreo câteva volume de călătorii și expediții.*
 - b) *băieții erau la joacă în cimitir, iar eu ședeam pe marginea patului.*
 - c) *Domnișoara Murdstone nu suporta să mă vadă stând degeaba.*
 - d) *mă simțeam în fiecare zi mai izolat și mai înstrăinat de mama.*
4. Numește, în două-trei enunțuri, o trăsătură a textului narativ identificată în fragmentul de la Partea I, justificând-o cu o secvență relevantă. **4 puncte**
5. Explică, într-un enunț, motivul pentru care David nu era lăsat să se joace prea des cu ceilalți copii de vârsta lui. **4 puncte**

Partea a II –a

(20 de puncte)

Citește cu atenție textul următor, apoi scrie răspunsul la fiecare dintre cerințele date:

La 25 aprilie 1719 era publicată cartea „Robinson Crusoe” a lui Daniel Defoe. Bazată pe relatarea reală a unui marinar scoțian, pe nume Alexander Selkirk, cartea „Robinson Crusoe” este considerată primul roman englezesc. În privința firului epic, este totuși o ficțiune despre personajul Robinson Crusoe, un naufragiat englez care petrece 28 de ani pe o insulă tropicală din vecinătatea Venezuelei. (...) Personajul Robinson Crusoe are unele trăsături comune cu Daniel Defoe, cum ar fi dorința de a face mereu ceva, pasiunea permanentă pentru îmbogățirea sufletului prin lectură și meditație, triumful dragostei de viață asupra necazurilor.

Totuși, cine a fost Alexander Selkirk, cel care l-a inspirat pe Defoe?

Alexander Selkirk a fost contemporan cu Defoe. Acesta era al șaptelea fiu al unui cizmar scoțian cu un comportament îndoielnic. Selkirk a preferat să fugă pe mare în loc să înfrunte acuzațiile ce i se aduceau. El se urcă într-o navă care călătorea în America de Sud. Aici intră în conflict cu William Dampier, căpitanul vasului, și îi cere acestuia să-l lase pe o insulă pustie din arhipelagul Juan Fernandez, în apropiere de coasta statului Chile. Selkirk a fost părăsit pe insula Mas a Tierra. Astăzi, această insulă poartă numele de Robinson Crusoe. Este cea de-a doua, ca mărime, dintre Insulele Juan Fernandes. În mai mult de patru ani cât a stat Alexander Selkirk pe insula respectivă, a supraviețuit având la îndemână doar ceea ce încăpuse într-o ladă de marinar: un cuțit, un topor, câteva haine, ceva mâncare, o jumătate de kilogram de tutun, un ceainic și o Biblie.

Alexander Selkirk a fost salvat chiar de către Woodes Rogers, cel care avea să relateze povestea lui Selkirk din care s-a inspirat, ulterior, Defoe. Alexander Selkirk a explorat de unul singur insula necunoscută, a domesticit pisici, a vânat porci sălbatici și a crescut capre. Romanul va prelua toate aceste informații, ele fiind ținute pe un parcurs epic de mai mulți ani de izolare(...).

Deși „Robinson Crusoe” este o carte despre izolare, ea rămâne totuși deopotrivă un tablou al societății timpului, deoarece Robinson reproduce, chiar și pe insula pustie, tradițiile, datinile și felul de a gândi al contemporanilor. Pe insula pustie, Robinson urcă treptele de evoluție a omenirii. El reface evoluția omului nu numai cu mijloace primitive, ci și cu unelte moderne, înarmat fiind cu experiența omului din secolul al XVIII-lea. Pe lângă asta, Robinson își făurește un fel de societate, pe care o alcătuiesc cărțile lui, papagalul și Vineri. Cartea „Robinson Crusoe” a fost adăugată în lucrarea „1001 de cărți de citit într-o viață” de Peter Boxall, profesor de limbă engleză la Universitatea Sussex.

<https://www.rador.ro/>, Al. Balaci - „Robinson Crusoe”, un roman inspirat dintr-o poveste reală

1. Menționează, într-un enunț, denumirea și locația insulei care astăzi poartă numele Robinson Crusoe. **4 puncte**
2. Transcrie, din textul-suport, îndeletnicirile pe care le-a avut Alexander Selkirk în timpul naufragiului. **4 puncte**

3. Precizează, în 30-50 de cuvinte, o diferență dintre naufragiul personajului Robinson Crusoe și cel al marinarului Alexander Selkirk, valorificând textul-suport. **4 puncte**
4. Transcrie enunțul în care sunt precizate asemănările dintre Daniel Defoe și Robinson Crusoe. **4 puncte**
5. Notează, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect: **4 puncte**
- Căpitanul corabiei cu care călătorește Alexander Selkirk se numește:
- Peter Boxall
 - Woodes Rogers
 - William Dampier
 - Daniel Defoe.

Partea a III-a

(50 de puncte)

- Numește, într-un enunț, un element de conținut comun celor două texte. **5 puncte**
- Numește un obiect care crezi că a fost cel mai important pentru supraviețuirea marinarului Alexander Selkirk pe insula pustie, justificându-ți alegerea în minimum 30 de cuvinte. **5 puncte**
- Precizează, în două-trei enunțuri, un sentiment resimțit la un moment dat atât de băiatul din textul de la Partea I, cât și de Robinson Crusoe, din al doilea text-suport, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare. **5 puncte**
- Explică, în 50-70 de cuvinte, sensul afirmației personajului din textul de la *Partea I: Aceasta era singura și statornică mea mângâiere*. **5 puncte**
- Exprimă-ți opinia, într-un text de 50-90 de cuvinte, despre importanța găsirii unor preocupări cu ajutorul cărora să depășești momentele dificile din viață, valorificând ambele texte-suport și experiența personală/ de lectură. **15 puncte**
- Imaginează-ți că băiatul din textul de la *Partea I* ajunge pe insula pustie și petrece o zi alături de Robinson Crusoe. Redactează o compunere narativă, de minimum 150 de cuvinte, în care să relatezi o întâmplare la care ar fi putut participa cele două personaje. **15 puncte**